

L'‘Aragall’ i el ‘Jaume’

TEXT

Marcel Gorgori

<marcel37@terra.es>

Periodista i escriptor

IL·LUSTRACIÓ

Sergi Solans

Quan em vaig assabentar que el Cercle del Liceu havia decidit distingir el tenor **Jaume Aragall** amb la Medalla d'Or d'aquesta institució, vaig començar a escriure aquest article. I la veritat és que, tan bon punt m'hi vaig posar, vaig notar que no em seria tan senzill de fer com potser m'havia pensat. No pas perquè no tingui coses a dir sobre **Aragall**, sinó potser perquè en tinc massa. Massa moments, massa emocions, massa experiències personals viscudes i, ho confesso ja des d'ara, també un punt massa d'admiració cap a ell.

Voldria començar dient que he tingut la sort de conèixer **Jaume Aragall** en l'aspecte artístic i també en l'aspecte personal i que això fa que, per a mi, d'Aragalls n'hi hagi dos: 'l'Aragall', i 'el Jaume'. 'L'Aragall' és el tenor que jo, com segurament qualsevol aficionat, hauria volgut ser. El tenor líric amb una de les veus més netes, timbrades, rodones i també commovedores que s'hagin pogut escoltar mai; el tenor que em va encisar en disc, ja en les meves primeres aproximacions a l'òpera, i a qui una nit de la Temporada 1989-1990 vaig escoltar en directe per primera vegada, en una *Tosca*, al Liceu.

No puc evitar un somriure quan em recordo dient als de casa: "És que en la veu d'aquest tenor hi sona com una mena de picarol estrany! No ho sé, hi ha notes que, quan les canta, tenen una mena de dring que no és gens corrent i que em fascina!". I ja em teniu torturant la família cada dos per tres, mirant de demostrar-los la meua teoria i posant-los una vegada i una altra els fragments en els quals per a mi era més evident aquella brillantor sonora.

El temps i l'afició a l'òpera, que en part segurament dec a ell, es van encarregar de fer-me saber ràpidament que allò tan especial que a mi em semblava haver descobert, ja feia una pila d'anys que ho havia descobert mig món: l'excel·lència del cant de **Jaume Aragall**. De descobriment, per tant, no en vaig fer cap, però això sí, des d'aquella primera *Tosca* que li vaig escoltar en directe em vaig adonar d'una característica que no em canso d'explicar pel món en xerrades i conferències, i que ara també vull reproduir aquí. Em vaig adonar que **Aragall** té la capacitat d'emocionar allà on ni els mateixos compositors de les òperes esperaven generar cap mena d'emoció. El que vull dir és que ell no commou només en les àries, o en els duos, o en els números importants de les obres. Ell emociona dient '*dammi i colori*', una frase sense cap mena d'importància que el tenor té, parlant per exemple d'aquesta òpera de Puccini, a l'inici de la seva intervenció. Us asseguro que, a risc que em prenguin per guillat, continuo posant d'exemple del que per a mi és 'dir bé una partitura' la manera com **Jaume Aragall** contesta '*son qui*' quan *Tosca* el crida, a l'inici del duo del primer acte. Només són dues paraules! *Son i qui*. Però estan tan ben dites, la veu flueix en elles amb tanta generositat, tan ben timbrada, i tan rodona, que estic segur que embolcallen qualsevol soprano i la conviden a fer el millor duo de la seva vida. I això no passa només amb la *Tosca*, sinó amb tot el que canta. Un parell d'anys més tard d'aquell meu primer contacte en directe, li vaig sentir una *Bohème*... ¿Algú creu que una frase tan

desagradable de dir com la primera que pronuncia Rodolfo a l'inici d'aquesta obra, '*nei cieli bigi, guardo fumar da mille comignoli Parigi*', pot emocionar? Doncs a mi, al Liceu, l'any 1992, em va fer aixecar dos dits de la cadira i ja no vaig tornar a caure fins al final del primer acte. I com aquesta, tantes i tantes altres vegades.

Fins aquí un petit tast del que és l'‘Aragall’. Però, com us he dit, amb el temps i per atzars que ara potser no vénen a tomb, vaig tenir també ocasió de conèixer el 'Jaume'. I voldria dir que fora dels escenaris, sense llums ni cap vocació de transcendència als mitjans, li he vist alguns gestos, que no revelaré per no comprometre terceres persones, però que certament estan a l'alçada de les seves millors actuacions a dalt de l'escenari.

Hi ha hagut èpoques en què ens hem vist més sovint i altres en què no ho hem fet tant però sempre, sempre, quan ens trobem, es repeteix el ritual...: com estic jo, com està la meua parella (de la qual no oblidaré mai el nom), després els meus pares..., llavors unes bromes, i després l'afecte i la complicitat de sempre. Quantes vegades em deu haver cantant en trobar-nos aquelles frases de *La Bohème* '*Marcello, finalmente! Qui niun ci sente...*' enmig del carrer, a casa seva, després d'un concert... Ell sap que jo l'admiro, però tinc la impressió que, si un dia li hagués de dir 'cul d'olla' ens continuaríem apreciats. El que segurament no sap, en canvi, és un altre dels impactes, en aquest cas personals, que jo he tingut d'ell. En una ocasió recordo que, preguntat per les característiques vocals d'un determinat tenor per un petit grup de persones, i després d'haver donat el seu parer detalladament, en Jaume va dir exactament aquestes paraules: "I a més de tot això que us he dit, té una altra cosa molt important: és una bona persona." Quan li vaig sentir a dir això en públic, vaig tenir una aproximació completa del que era **Jaume Aragall**. Una de les veus de tenor líric més boniques que hi ha hagut, sí, l'artista que emociona amb només dues paraules, sí, però a més de tot això, i potser per sobre de tot..., una bona persona.